

Atóá Bele Súná Yohane

1 Iní gyí atóá Bulu léha Yesu Kristo lélé súná mu asúmpú tsú tóá ibéba nke ánfító iwí ní. Yesu lówa Bulu-əbəpú léba bele mū súná mu osúmbi Yohane. **2** Yohane légyí tógyítóá olowun iwí adánsie. Olegyi Bulu asón ámu pú asón ání Yesu Kristo lébláa mu féeé iwí adánsie ənəkwaliṣu. **3** Bulu obóyulá ahá ání ətekla mu ənású ətəípú asún wanlínhé anfí súná Kristo əpasua ámu. Obóyulá ahá ání bvtónú asún ámu, gyí dínká mósú é; tsúfē mū féeé bábi lafvn ta.

Kristo Əpasua Asienó Ámu Itsíðha

4-5 Mí Yohane dé əwulú ánfí wanlín sí sí Kristo əpasua asienzá mlívü Asia əmátó.

Əhá ámu oletsia, əbu inu, əbelaba amu muva Əjé asienó ání bulú mu owié obiá ansító pú Yesu Kristo bvgyií mlı bvalę, abvha mlı iwilvii. Mvgyí ədansiyin ənəkwaliṣu, ogyankpapuá ələkvusú tsú afúlitó, əyító awié féeésú ogyipú.

Mvtədwé anı, əlopú mu obugya ká anı nwunsu ıkó, sí anı lakpan kíé anı. **6** Alabwé anı mu iwíe ogyíkpá pú mu igyí ahapó ání abósum mu Sí Bulu. Numnyam móa túmi ibwée mu kle bré féeé! Amen.

7 Ki! Əna nwvlútáasú əbá! Əhagyóha obówun mu. Ahá ámu bəwə mu pía amu kóráá bówun mu. Mu su əyító ahá féeé bósu kúklukvú. Alí ibéba ni!

8 Anı Wíe Bulu léblí əbée, “Mígyí Alfa móa Omega. Otúmípú amúu oletsia, əbu inu, əbéba amu ni.”

Kristo Lé Súná

9 Mí, mli píó Yohane ní. Mía mlinyo dé ipian wúun Yesu pú Bulu iwíegyí ámu sv, anidé iklon nya líi kínkín. Bulu asón əkanda pú Kristo iwí asónblí sv balé mí ya Patmo əpvu nsiné əsulósu. **10** Eke əkvá igyi anı Wíe eke á, Bulu Əjé léba misu. Nonu əme kv, əlein kóklıkóó fé əkpé ətsáwile pé mí əma. **11** Əme amu əbée, “Wanlin tóá fudewúun wa əwulútá, afvpuya Kristo əpasua asienó, bugyi Efeso, Smirna, Pergamo, Tiatira, Sardi, Filadelfia pú Laodikea.”

12 Bréá nedamlí mbéé anki əhá ání əde mí asón bláa a, nowun sika pəpe əkandíe-oyiá ibu abámbi asienó. **13** Əha əkvá əlelian Nyankpusa-Mv-Bi ámu líi əkandíe-oyí ámu nsiné. Ələwa ligá, ələpu sika pəpe əfē tsan mu kántó. **14** Mu nwun pú mu imi fée lofulí fé opuli mpútó ntée əhráda. Mu ansíbi aklambi é ləwankí fé ogyá mpımpı. **15** Mu ayabi də ogyá kpa fé kəóbri ání bafwí mó lé ogyátó inonu. Mu əme idetsulá fé ntsuá ıdekpa yi. **16** Əde ntsrakpabi asienó mu gyəpitə. Ədayí ıya anyo kláklá lədalı tsu mu ənótó. Mu ansító ıhié dəwankí fé əpawi. **17** Bréá nowun mu a, nemlí bun mu ayabiasi fé əha wuhé, támə ələpu mu gyəpi ibi dínká mísv, blí əbée, “Mánya ifú! Mígyí Ogyankpapu móá Ətráhe amu ní. **18** Mígyí əkiankpapu amúú nowu ámu ní. Ki, mbu nkpa bré féétó! Mbü túmi lowu móá afúlitəsu.

19 “Wanlin tóá fawun bətsvn, móá ıdebá séi pú móá ibéba əma wa əwuló ámvtə. **20** Ntsrakpabi asienó ámúú fowun mí gyəpitə pú sika pəpe əkandíe-oyí abámbi asienó ámu asi ní. Ntsrakpabi asienó ámu igyi əpasua asienó ámu abəpv. Əkandíe-oyí abámbi asienó ámu é gyí əpasua asienó ámu.

2*Efeso ɔpasua Nkla*

1 “Wanlin asún ánfi sisí Akristofɔ ɔpasua ání ibu Efeso wúluto ɔbɔpu fεε,*

“Ohá ámúú ɔde ntsrakpabi asienó mu gyɔpítɔ, ona sika pεpe ɔkandíe-oyí abámbi asienó ámu nsiné ámu ɔbée: **2** Nyin tóá fvdebwε fέé. Nawun alia fuhié fvde agyúmá yo, pú alia fvde nsi wa líí kínkín. Nyin ání futamakle aha laláhε asón. Fakápó ahá ámúú bvde amú iwi tì Kristo sumbí ayɔpó ámu, wun ání afunupu bvgyi. **3** Fotomi wun ipian mí su, fúmeyinkí ɔma. **4** Támε asún kule péá mbu fú iwi gyí, ɔdwε itráa ma mía funyɔ ntéé fúa fú aba nsiné fέ gyankpapu amu. **5** Mú su kañ alia tekí fvgyi asa fadida. Damli klvntɔ, afolatsia fú atsiábi. Ní megyí alí á, néba bele fú ɔkandíe-oyí ámu lé mó aba ɔpasua atráhε amutɔ. **6** Támε toku kuleá ibu alé fú iwi gyí, futamakle Nikolai abúopu bwché laláhε amu, fέ alia mí é ntamakle mó.

7 “Ohá ání ɔbu asu onúu asuán ání ɔhe Wankihé amu dé ɔpasua ámu bláa asi. Néha ohá ání olegyi isu obégyi Paradiso ndobítɔ oyí-abí ámúú itehá nkpa ámu.”

Smirna ɔpasua Nkla

8 ɔletrá bláa mi ɔbée, “Wanlin asún ánfi sisí Akristofɔ ɔpasua ání ibu Smirna wúluto ɔbɔpu fεε,

“Ohá ámúú ogyi Ogyankpapu múa ɔtráhε, olowu lákúsú tsú afúlitɔ ámu ɔbée: **9** Nyin fú ipian wunhε pú ohian ání fvdegyí, támε fvbu ató! Nyin alia ɔpasua ámúú bvde iwi kú bεe, Yudafɔ bvgyi ámu

* **2:1** ɔbɔpu anfi gyí Bulu-ɔbɔpvá olí há ɔpasua ámu ni. Ibu nfí móa 2:8, 12, 18; 3:1, 7, 14 étó.

budə afunu wa dínká fúsú. Mogyí Yudafə búgyi, Ḍbunsám abúopu əpasua búgyi. ¹⁰ Máha ipian ání ibéba fusu iwa fú ifú. Nde fú bláa, Ḍbunsám əbéha békítá mlítə akv tswi obu. Ḍbósə mlı ki. Bédinká fósú nke dù. Ní lowutə igyi ó á, fú mó wa ənəkwali. Néha fú ısvugyi-ipa, igyi nkpa ání itamatá.

¹¹ “Ohá ání əbu asu onúu asón ání Ḍhe Wankihé amu dé əpasua ámu bláa ası. Ḍhagyíha ání olegyi ısu á, lowu nyəəsi amu iméeda mu.”

Pergamo Əpasua Nkla

¹² Əleträ bláa mı əbée, “Wanlin asón ánfı sisı Akristofə əpasua ání ibu Pergamo wúluto əbəpu feę,

“Ohá ámuú əbu ədayí ıya anyə kláklá ámu əbée:

¹³ Nyin ání fütsie ətínéá Ḍbunsám owié obía itsie, támę fude fú hógyito kírkíinkín. Bréá bəmə mı adánsie ogýipú ənəkwaliıpı Antipa mlı wá ınu kóráá á, fumekpa mı əma. ¹⁴ Támę mó ó á, mbu fú iwi asón kplobí ku. Mlítə akv bubuo Balaam amúú olösuná Balak[†] aliá əbóbwę Israelfə bóbwę lakpan, ələha amú betsiá wá atsı múa ayin asón, tsıá gyi əkpito-atá ámu. ¹⁵ Alı kén akv bubuo mlítəá bubuo Nikolai atosunáhé ni. ¹⁶ Mlidamlı klvntə. Ní megyi alı nóbawie mlítə, pú mı ənótə ədayí ámu kó amú.

¹⁷ “Ohá ání əbu asu onúu asón ání Ḍhe Wankihé amu dé əpasua ámu bláa ası.

“Ohagyíha ání olegyi ısu obégyi atogyihé amúú bəpvnjáín ámu ku. Néträ ha okugyíokv ibwi futútúá bəwanlín idá pəpwę dínká mósú. Mu nkvlə əbébi dá ámu. Ohaa méebi mó tsıá mutə.”

Tiatira Əpasua Nkla

[†] 2:14 Inı bu Numeri 22-24tə

18 ॐेरां ब्लाए मी ओबेई, “वान्लुन असून आंफि सिसी अक्रिस्टो ओपासुआ अनी इबु तितिरा वृलुतो ओबोपु फ्ले,

“बुलु मु बि अम्भुव मु अंसिबि इग्यि फे ओग्यां ओदांदु, मु अयाबिसि इग्यि फे कोब्रि अनी बपुवां ओग्यां, प्लु मु इवि अम्भु ओबेई: **19** न्यिन फु ब्वेहे फ्लेई. न्यिन फु अहाद्वे, फु होग्यि, फु ओसुम अग्योमां पू फु न्सिवा ली किंकिं. न्यिन अनी फुदेबि ब्वेदुन ग्यांकपापु अम्भु. **20** तामे असून अनी अभुहा फु ग्यि, फहां ओत्सि अम्भुव ब्वेत्ति मु येसेबेल, ओदे मु इवि ति ओबेई, बुलु ओन्दोसु ओत्सिपु अम्भु डेपु मु अटोसुनाहे अम्भुले मी असुंपु, ब्वेदे ओत्सि म्भावा अयिं असून वा, ब्वेदे ओक्पितो-अतो ए ग्यि. **21** नाकि मु अंसितो अनी ओबेदाम्लि क्लुन्तो बोबुओ बुलु, तामे ओमेडेक्लेआ ओभेसि अभुवातो. **22** मु शु नेदा मु, वां मु इलो. ओबोवुन इपिएन. निम्भा अहां अम्भुव ब्वेदे अभुवा तो अम्भु ए बुमेसि, लेवि लेवि मृतो आ, नेहा अम्भु बेहिए वुन इपिएन. **23** नोमो मु अबुओपु अम्भु. अक्रिस्टो ओपासुआ फ्लेई बेबि अनी मिंग्यि ओहां अम्भुव ओतोवुन अहां क्लुन्तो पू अम्भु न्वुन्तो असून अम्भु नि. नेका ओक्युज्जेकु इको मु ब्वेहे ओन्दो.

24 “तामे अम्भुलि अहा त्राहे अनी अम्भुलासि अम्भुलु तितिरा वृलुतो, अम्भुलुओ ओत्सि अम्भु अटोसुनाहे अम्भुव ब्वेदे मु ति ‘ओवन्साम असून षाञ्चिहे’ अम्भु मु आ, अम्भुओपु अतो ओवराहे कुकु ओवराम्लि. **25** तामे अम्भुलिक्ता मी अटोसुनाहे अम्भुव अम्भुलु अम्भुतो किंकिंकिं योफुन ब्रेआ नेबा. **26** नेहा ओहां अनी ओलेग्यि तोग्यितासु, ओलेलां ब्वेमि अपेयोफुन ओयि ओन्दोमेके तुमि, ओभेग्यि ओमां फ्लेसु. **27-28** ओबेक्पा अम्भु ओवुन्तेलिन्सु, ब्विएब्विए अम्भु ब्लुब्लुब्लु फ्ले अबु. ओबेन्या तुमि अम्भुव मी सिल्पुहां मी अम्भु ओदु. नोपु मु बाके ओत्स्राक्पाबि हां मु, प्लुसुनां अनी अलाग्यि इसु.‡

29 “ओहां अनी ओबु असु ओन्दु असून अनी ओहे वांकिहे अम्भु डेओपासुआ अम्भु ब्लाए असि.”

‡ 2:27-28 इस्राइली इबु 2:8-9

3

Sardis ɔpasua Nkla

¹ ɔletrá bláa mí əbée, “Wanlin asón ánfí sisí Akristofɔ ɔpasua ání ibu Sardis wúluto əbəpu fée,

“Ohá ámúú əbu Bulu ɔnjé asienó pó ntsrakpabi asienó ámu əbée: Nyin fó bwəhé fée. Fvbv idá ání fuķi nkpa, támē fawú fúna. ² Mú su tsinki, afvwa fó ato tráhē amu ɔwvnlin, tsúfē idekléá iwu. Nawun ání fó bwəhé lesian mí Bulu ansító. ³ Mú su kain tóá bosuná fú pú múa fonusu. Gyi móssú, afvdamli klvntó. Támē ní fumetsinkí á, nóbofwie fótá fé owikplu, fúméebi bréá néba. ⁴ Támē aha akv bvbu wúlu amvtóá bvməkókpóí amó atadie.* Bówa atadie futútú, mía amónyo abénatí, tsúfē bafvn. ⁵ Néha ohá ání olegyi isu əbówa atadie futútú. Mméetsitsii mu idá lé nkpa ɔwvlú ámvtó. Néblí mí Sí mua mu abəpu ansító mbée, mibú mu.

⁶ “Ohá ání əbu asu onúu ason ání ɔjé Wankihé amu dé ɔpasua ámu bláa ası.”

Filadelfia ɔpasua Nkla

⁷ ɔletrá bláa mí əbée, “Wanlin asón ánfí sisí Akristofɔ ɔpasua ání ibu Filadelfia wúluto əbəpu fée,

“Ohá ámúú əlowankí, ətamawá afunu, əde Owié Dawid sáafi, ofinkí əhaa tamatálí fin, ofin é əhaa tamatálí finkí ámu əbée: ⁸ Nyin fó bwəhé fée. Ki, nařinkí obu yáí há fú. Əhaa méetalí fin mó. Nyin ání fúma ɔwvnlin, támē fagyí mí atosunáhésu, fómekpa mí əma. ⁹ Əbvensám abúopu amúú bvde afunu wa bée, Yudafɔ bvgyi ámu a, néka amú híé béba beda akpawunu fú ayabiası. Amú fée bébi ání ntədwé

* ^{3:4} Bvməkókpóí amó atadie ası gyí bvməkóbwé lalahé.

fú. ¹⁰ Fagyí mí asúnsú, fanyá klvn líi kínkíínkín. Mú su néle fú lé ipian ámúú nópuso oyító ahá féé ki amvtə. ¹¹ Ki, nebá ní. Mú su kítá itó ámúú fúbu amvtə kínkíínkín, méní ohaa móho fú isvgyí-ipa lé fú ibitə. ¹² Ohá ání olegyi isv á, nópu mu bwé mí Bulu ɔtswékpa obu ámu stan. ɔméestrá dali inu ekekéeké. Nówanlín mí Bulu idá dínká mvsu. Nówanlín mí Bulu wúlu, igyi Yerusalem p̄opwé amu idá dínká mvsu. Wúlu ámóó ibékplí tsú osúsú mí wá ba amu, nówanlín mí onutó idá p̄opwé amu é dínká mvsu.

¹³ “Ohá ání obu asu onúu asun ání ɔhe Wankihé amu dé ɔpasua ámu bláa asi.”

Laodikea ɔpasua Nkla

¹⁴ ɔletrá bla mi obéé, “Wanlin asón ánfı sisı Akristofə ɔpasua ání ibu Laodikea wúluto obəpu feé, “Ohá ámúú bvtetí mu Amen, mu sú Bulu asón féé iteba móttó, ogyi ɔdansiyin ɔnəkwalipu, ɔtamawá afunu, ogyi Bulu atə bwəhé féé nwun ámu obéé: ¹⁵ Nyin fú bwəhé féé. Fvmeblı ogya, fómolwií é. Ní feblı ogya ntée folwií á, teki ibu alé. ¹⁶ Támę fvgyi bwíánbwíán, fvmeblı ogya, fómolwií é. Mó ali su nótu fú tsítsá. ¹⁷ Feé, atə onyapú fvgyi, fúbu atá. Tətə médé fú hián, támę fvma tətə, fumeýin ání ohiáni fvgyi. Fvbu nwé, fú ansíbi labwíé, fúna yayá. ¹⁸ Mó su ndetjí kplá fú mbéé, pu kóba bəhə sika p̄epéá bafwí mó ogyátó mí wá. Mó obéha fénya ató onutónutó ní. Ntráa nde fú bláa mbéé, fvbóhə atadie futútú, afvpvtin fú péli múa fú yayá ámu. Bəhə afá da fú ansibisv, méní fówun ató. ¹⁹ Ahá ání ntədwé á, amú ntəwá iyin wa, bíti amú isv. Mó su wa nsi, afvdamlı klvntə. ²⁰ Ki, nlí obu-ənó, nde agoo tswú. Ní əkv lónu mí omé, olefinkí há mí á, nébitíwíé mu wá, mía mvsnyə abówa ibi gyi ató.

21 Ohá ání olegyi ısu á, néha mu obétsiá mí wá, mí owié obiá ámu. Alı kén mí é negyi ısu, ntsie mí Sí wá mu owié obiá ámu ní.

22 “Ohá ání əbu asu onúu asun ání Ohé Wankihé amu dé əpasua ámu bláa ası.”

4

耶穌的布道

1 Inı ɔma a, nelawun ató bámbá. Nowun ání obu lafinkí əsúsú. Nelanú ɔme amóó ilegyankpá bláa mi asón ámu. Ohé amu igyi fé əkpę. Əlebláa mi əbée, “Du ba nfi, mí ansuna fú tóá ilehián ání əbéba inı ɔma.”

2 Bulu Ohé leba mísú ətsáwulé pé. Múá nowun a, owié obiá ku tsie əsúsú inu, əku tsie músú. **3** Ohá ámu otsie mósú ámu iwi dé ogyá kpa fé abwi wankláán kuá igyi pépe móá futútú. Móá ətineku é igyi fé nyankpvtáa, idę ogyá kpa bomlí owié obiá ámu fé ibwi wankláán kuá igyi fitáa bəbwę.* **4** Owié-mbiá advanyo-na itsie bomlí owié obiá ámu. Ahandę advanyo-na bəwa atadę futútú bvtse mbia ámu, bvbun sika pepę ipa. **5** Inu nyankpu lówa ibi fwı bi. Odekpie, opráda depvtí dálı owié obiá ámu. Ibia asienó ilí owié obiá ámu ansító, idetsií. Mógyí Bulu Ohé asienó ámu ni. **6** Nowun gláasi əpu kuá mósú idę ogyá kpa fé atsufolibi, ida owié obiá ámu ansító.

Mbwı akvá bvkı nkpa ana, ansíbi iduadúa amó nkpa móá ɔma fée, bobomlí owié obiá ámu əbvn nsiné inu. **7** Amútó ogyankpapu gyí fé gyatá. Onyooası gyí fé ənantswie yínhé. ɔsaası ansító igyi fé nyankpusa, ɔnaası é gyí fé oyitsu ání odefulí.

* **4:3** Ibwi futútú ámu dá gyí ánfı yaspa. Pépe amu dá gyí kanelia. Fitáa bəbwę amu é dá gyí emerald.

8 Okugyíøku bu abámba asie, ansíbi iduadúa móntó
múa mó əma fée. Buðe ilu wa ɔpa onyé bëe,
“Wankı, wankı, wankı gyí anı Wíe Bulu Otúmípu.
Mvleátsiá, otsie, əbélaba.”

9 Mbwi ámu btowá ilu ámu, pú numnyam, obú
múa ipán há əhá ámuú otsie owié obiá ámuṣu,
omóowu ekekéeké ámu. Ní bəbwé mó alı á,
10 ahandé advanyø-na ámu é bamlí bun əhá ámuú
otsie owié obiású amu ansító súm mu. Mvbóu inu
bré féeító ni. Fówun babwíi amu owíepa ámu tswi
obiá ámu ansító blí bëe,
11 “Anı Wíe pú anı Bulu!”

Fólehián ání abópu obú, numnyam múa túmi
há,
tsúfē fólóbwę ató fée. Fəbwę tógyító fú apétó.
Mú fée ilaba móntó.”

5

Okufabi Amu Létií Ḷwulú Amu

1 Inı əma a, nowun ání əhá ámuú otsie owié obiá
ámuṣu ámu dé əwulú kúntahé mu gyepitø. Bəwanlín
ató dínká mó nkpa múa mó əma fée, bəpu okpin tan
mó əná tse sien. **2** Inu nowun Bulu-əbəpu otúmípu
əkvá ədékplón fité əbée, “Ma lófın ání əbémáin ató
asiená ánfi, tíí əwulú ámu ənó?” **3** Buñenya əhaa
əsúsv ntéé əsulúsuv ntéé əsulúv ayasi ání əbétalí tíí mó
əná, kla mó. **4** Inı su nehię su, tsúfē buñenya əhá
ání ələfın, obétií əwulú ámu ntéé əbékla mó. **5** Inu
ahandé amuṭa əkvle lébláa mí əbée, “Máträ su. Ki,
Yuda abusuantø Gyatá, ogyi Owíe Dawid mu na
ámu lagyi isu. Ələfın ání əbémáin ató asiená ámu,
tíí əwulú ámu ənó.”

6 Inu nowun Okúfabí əkvu. Ilélian ání bapú mu há igyí kí. Əlú owié obiá ámu, akiankpapu ana ámu pú ahandé advanyo-na ámu nsiné. Əbu nsiebí asienó pú ansíbi asienó. Mu ansíbi asienó ámu gyí əŋé asienó ání Bulu tawá sísi əsvlúv anfisu ətínegyítiné ni. **7** Okúfabí amu lédali ba nkpa, əlobəhə əwuló ámu lé əhá ámúv otsie owié obiású amu gyepitə. **8** Inu mbwi ámúv bukí nkpa ana ámu pú ahandé advanyo-na ámu to okugyioku lémlí bún Okúfabí amu ansítə. Okugyioku dé əsankuo pú sika pepe blanwébi ání əhíén bə mó. Bulu ahá mpái gyí əhíén ánfi. **9** Akiankpapu ana ámu pú ahandé advanyo-na ámu bude ilu pəpwə wa bəe,
“Fólófun ání fótsu əwuló ámu,

máin atá asienó ámúv bəputan mū ənó ámu.

Tsúfē bəpu fú há igyí, fəpu fú obugya hə ahá há Bulu.

Fəhə ahá abusuangyíabusuan, əblúgyiəblú,
əmagyíəmá pú əsvlúsv ahá ətsan-ətsan féeétə.

10 Fayáí fú iwíe ogyíkpá há amú, fabwé amú fú igyí
ahapú ání bëtsiá há anı Bulu ámu igyí.
Bégyi iwíe əsvlúsv.”

11 Nelaki, nonu Bulu-abəpu tsətsəətsə əmə. Buhié bətsə ání bəma iklátə. Bobomlí owié obiá ámu múa akiankpapu amu pú ahandé advanyo-na ámu.

12 Bəpu əmə kəpənkəənkəpənti wá ilu bəe,
“Okúfabí amúv bəpəhá mu igyí ámu lófun
ha túmi, iwinya múa
nyánsa pú awútə əwvnlin,
idayilé múa numnyam pú kanfó.”

13 Inu nonu atáá Bulu lóbwə féeé əmə. Múá ibu əsv
múa ası, əsvlúv ayası pú əpətə féeé, bude ilu wa bəe,
“Kanfó, idayilé, numnyam pú túmi féeé
iletsiá əhá ámúv otsie owié obiású amu

pó Okúfabí amu bré féeé!”

14 Múú akiankpapu ana ámu beblí bée, “Amen!”
Inu ahande advanyo-na ámu bemlí bun súm Bulu
muva Okúfabí amu.

6

Okpin Asienó Amu Maín

1 Mí ansító inu á, Okúfabí amu lémaín ató asienó
ámóó bəpvtan əwvló ámu ənó ámvtə kule. Inu nonuá
akiankpapu ana ámvtə əkule léle ənó. Mu əme lelin
fē əpráda əbée, “Ba!” **2** Nekí a, əpənkə futútú əku ní.
Muvsu odinkápú amu dé ita, bobun mu owíepa. Ələpu
əpənkə ámu kplí ba əsvlósu fē isu ogyípúa ətráa əbá
bəkə isá tsətsəatsə, ətra gyi isu.

3 Bréá Okúfabí amu lémaín ató nyəssiá bəpvtan
əwvló ámu ənó á, nonuá akiankpapu amvtə onyoɔosi
léblí əbée, “Ba!” **4** Əpənkə pəpe əku lédalı ba. Beha
muvsu ədinkápú ədayí ıya anyo tintín ku. Beha
mu túmi ání əléé iwilwii le əyíté. Mó su isá leda
ətínegyítiné, ahá bəmə aba.

5 Bréá Okúfabí amu lémaín ató saasiá bəpvtan
əwvló ámu ənó á, nonuá akiankpapu amvtə əsaasi
léblí əbée, “Ba!” Nekí a, əpənkə bibi əku ní. Muvsu
ədinkápú amu dé skéeli. **6** Inu nonu əme ku lédalı
tsu mbwi ámóó buutsie nkpa ana ámvtə əbée, “Ayó
olónká kule ntéé imə olónká asa ibóbwə ekewúle
iköká.* Támé máyintá nfó muva wáin-nyí mó.”

7 Bréá Okúfabí amu lémaín ató naasiá bəpvtan
əwvló ámu ənó á, nonuá akiankpapu amvtə ənaasi
léblí əbée, “Ba!” **8** Inu nowun əpənkə əkvá mu iwí igyi
fē nsúó. Muvsu ədinkápú amu idá gyí Lowu. Afúlitə

* **6:6** Ilosuná ání isá su ató békue wá ibiá.

é buo mu. Beha amú túmi ání ní beye oyító aku ana á, buomáo iku kule. Buþuv ədayí iya anyo múa akón, ilo múa əsvlúsvu mbwíkítá-ató mō amú.

⁹ Bréá Okúfabí amu lémaín ató nuusiá bøputan mó ənó á, nowun Bulu asóntó akítápó amu əkláa afodie-asubwi amu ayasi. Bulu asón ámu iwi adánsie gyí su bømø amú. ¹⁰ Inv bøsvrá okitikítí kóklukóó bëe, “Oo! Bulu Otúmípu, fú iwi lëwankí, fúbu ənəkwali. Əmenke fégyi əsvlúv anfisu ahá asón, fité anı obugya tsú anı aməpó ámu wá?” ¹¹ Mó əma a, beha amú fée ligá futútú, bebláa amú bëe, buþráa tsia kplobí. Buþsia yófvu bréá bamó amú aba asúmpó ahógyipu amu é, amú ədvduvø lafvu asa.

¹² Bréá ndekú a, Okúfabí amu lémaín ató siesiá bøputan əwulú ámu ənó. Əsvlúv lekpinkí kóklukóó, owí lebi tuun fé tati bibi, ətsra é lepe kœ fé obugya. ¹³ Múvú ntsrakpabi bekpakpáa bun əsvlúsvu, fé afú kpənkpoənkpoñti látsvn kpakpáa pəntə-abíá imækúdan bun. ¹⁴ Nwvlótáa lokuntá fé əwulú, tsú mó nátí. Abu múa əpu nsiné əsvlúv fée ledalí mó otsiákpá. ¹⁵ Inv nowun ání oyító awié pú ahandé pú isá ənó alípú pú asikafø pú atúmípu, nkpbí múa iwisu atsiápú beyéñaín abvsu abwi alato pú abwi mbótá. ¹⁶ Bebláa abu múa abvtá ámu bëe, “Mlikpa bun anisu, méní owié obíású otsiápú amu omóowun anı, Okúfabí amu əméebití anı isv! ¹⁷ Tsúfé amú ahá isubítí eke ámu lafvu. Ma əbétalí líí mó ənó?”

7

Bulu Ahá Mpím Lafakvle Advana-na (144,000)

¹ Inv əma a, nowun Bulu-abøpv ana, bulí oyí afunka ana ámu féeésú. Buðe afú afunka ana ámu to

kínkíínkín, méní uméetrá tsvn əsulvṣu, əpvsu ntéé oyí kuku. ² Inv nowun ání Bulu-əbəpv bámbá dédalí tsu owí ədalíkpa. Əde Bulu Əkiankpapv atáá ətəpöhíe mv ahá nsu. Móv ələsvrā okitikítí kóklkvó kpólí abəpv ana ámúv Bulu léha amú túmi əbée, bvbéyintá əsulvó múa əpv amu. ³ Bulu-əbəpv amu lébláa Bulu-abəpv ana ámu əbée, “Mlímáyintá əsulvó ntéé əpv ntéé oyí kuku, yófvn bréá nōpv ató híe mí Bulu asúmpó əsvkpí nsu asa.” ⁴ Inv bækla ahá ámúv bapó Bulu ató hie amú nsu amu fée. Amú ədvndvə bvgyi ahá mpím lafakvle advana-na (144,000). Amú fée botsú Israel abusuan dúanyo ámvtó. ⁵⁻⁸ Behie ahá mpím dúanyo (12,000) nsu abusuan ámu kugyíktó. Abusuan ámu adá gyí, Yuda, Ruben, Gad, Asa, Naftali, Manase, Simeon, Lewi, Isakar, Sebulon, Yosef pú Benyamin.

Ədəm Aní Botsú Əmá-əmátó

⁹ Inv əma a, nowun ədəm kvá əhaa mēetalí kla amú. Botsú əmágýíomá, abusuangyíabusuan, əsulvṣu ahá ətsan-ətsan pú əblígyíəblító. Bulú owié obíá ámu pú Okúfabí amu ansító. Bəwa ligá futútúutú, bvdə mbláa. ¹⁰ Bəsvrā okitikítí kóklkvó bée, “Aní Bulu ámúv otsie owié obíású pú Okúfabí amu tóhə ahá nkpa!” ¹¹ Inv á, Bulu-əbəpv amu fée bəlí bómli owié obíá ámu pú ahande advanyo-na ámu pú akıankpapv ana ámu. Bemlí bun, pú ansító bun əsulvító owié obíá ámu ansító, súm Bulu, ¹² blí bée, “Amen! Ikanfú, numnyam, nyánsa, ipán, obú, túmi pú əwənlín ibwée mv kle bré fée! Amen!”

¹³ Inv ahande amvtó əkvle léfité mí əbée, “Aməndi gyí ahá ánfí bəwa ligá fútútúutú ánfí? Nkónó botsú?”

¹⁴ Mvúv nebláa mv mbée, “Əhande, fú yín.”

Múú əlebláa mi əbée, “Ahá ánfí gyí ahá ání batsvn asvn wunhe kpənkپonti ámvtə dálı ni. Amó láfwí amú atadie Okúfabí amv obugyatə, ɿafúlí futútúútú ni. ¹⁵ Mú sú bulú Bulu owié obiá ámu ansító, bvde mv súm əpa-onyé mv ətswékpa iñv ní. ɿhá ámúv otsie owié obiá ámuvsu é obétsiá amótó, bún amóssu. ¹⁶ Akón múa əmewólu méetrá kítá amú, owí ntéé əpawi é uméetrá tó amú. ¹⁷ Tsúfē Okúfabí amóó olí Bulu owié obiá ámu ası ámu əbóbwə amú əkpapú. Obégya amú nkpa, kpá amú ya nkpa-ntsú ámu əwíkpa, anı Wíe Bulu obétsitsii amú ansí ntsú fée.”

8

Okpin Sienósí Amv Maín

¹ Bréá Okúfabí amv lémaín atɔ sienósíá bəputan əwvlú ámu ənó á, əsúsú ləlvá fé dənhwíri-fvn. ² Inv nowun Bulu-abəpv asiená ámúv bulú mv ansító ámu. Beha amótó okugyíókv əkpe.

³ Bulu-əbəpv bámbá lébá belí afədię-asubwi amv ansító. ɿde sika pepe blanwébi ání bvtəwá əhién ogyá mótó. Beha mv əhién tsətsəətsə, ələpətsia Bulu ahá mpáitə, pýyédinká sika pepe afədię-asubwi amóó iyi owié obiá ámu ansító ámuvsu. ⁴ Mv əhién ámu ogyási letsia Bulu ahá ámu mpáitə, kvsú tsú afədię-asubwi ámuvsu yó Bulu ansító. ⁵ Inv Bulu-əbəpv amv lótsu əhién blanwébi ámu, əlele ogyá afədię-asubwi ámuvsu wá mótó, fin mv dá əsvlvsu. Inv nyankpv lówa ibi fwı bi. Odekpie, əpráda deputí, əme ətsan-ətsan delün kóklókóó, əsvlúv é dekpinkí kpakpakpakpa.

Ikpe Asienó Amv

6 Bulu-abəpu asienó ámuú bvdé ikpe asienó ámu é bəda iwisu há mu fulí.

7 Bulu-abəpu gyankpapu lófulí mu əkpe. Múú botsu atsufolibi múa ogyá áni obugya lefráa mu, tswi mu wúlí əsvlúsv. Ní beye əsvlúts asa á, móts iku kule múa mósú nyí pú mósú ifá fée ləhə plíplíplíplí.

8 Bulu-abəpu nyəəsi lófulí mu əkpe. Inv bətswi təku fē ibu kpənkəntiá idəháa wá əpvtə, əpvtə yée asatə iku ledamlí obugya. **9** Əpvtə mbwiá bvkı nkpa fée tə yée asatə iku kule bowu, ntsusv ayibitə yée asatə iku kule é lobwiebwie.

10 Inv Bulu-abəpu sáásí lófulí mu əkpe. Ətsrakpabi kpənkənkpənti kvá idə ogyá tsii fē obia lékpa tsú əsvsú bəda ntsu tsvnheá ibu oyító fée tə yée asatə iku kulesv. **11** Ətsrakpabi amu dá gyí “Okitá.” Inv ntsu tsvnhe amvtə yée asatə iku kule lówa əkitá dvn əkpín. Mú əkitá sv ahá tsətsətsəá bonu mu bowu.

12 Əbəpu náásí lófulí mu kle. Iləwə owí múa ətsra pú ntsrakpabitə yée asatə iku kule. Mú fée lodun. Inv sv oyı kehe múa owi tahétó yée asatə iku kule é loklun.

13 Nekí a, oyitsu əkv défulí, odesú kvlkúkúv əbée, “Ahá áni bétsiá əsvlúv anfisv asa Bulu-abəpu asa atráhe amu bófulí amu nkpe amu bugyówi tsenyotsesa!”

9

1 Bulu-abəpu núúsí lófulí mu əkpe. Nowun áni ətsrakpabi lékpa tsú əsvsú bəda əsvlúsv, bəpu ilán klúklúúklúá ıma əka sáafí há mu. **2** Múú olefinkí ilán klúklúúklú ámu ənó, ogyási ledali móts fē obuntə. Ogyási amu ıleha nsaintə fée ilebi tuun.

3 Inv atsantsankv bədalı tsu ogyási amvtə ba əsvlúsv. Beha amu túmi bəe bvsúra ahá fē nyankpukpíe.

⁴ Bebláa atsantsanku ámu bεε, bvmápu onó da ifá ntéé nyí kuvu, dvn ahá ámúú Bulu nsuhíetó medín amú əsukpí amu. ⁵ Bvmeha amú əkpa ání bvmóó amú, támē buhíe wa amú iwiəsin tsra anu kéké. Amú iwiəsin ámu ibwé fé alia nyankpvkpíe-surá tchó əsin. ⁶ Ahá bódunká lowu nke ámvtó, támē bvménya. Bóbo mbódí ání bówu, támē bvmóowu.

⁷ Atsantsanku ámu belian mpənkoá bahihie amú há isá, tóku idin amú nwunsu fé sika pεpe ipa. Bəwa anyánkpósa ansító. ⁸ Amú nwunsu-imí bv iswí fé ətsi klé. Amú ayín é igyi fé gyatá klé. ⁹ Bəwa kántó atíntó ání bəpú dátó bwé. Ní bvdefulí á, amú ate totsúlá fé mpənkoá múa keké tsətsəətsəá bvsrí bəyó isá. ¹⁰ Bvbv odú, itəsúrá fé nyankpvkpíe. Beha amú túmi bεε, bvpú amú odú ámu pilan ahá tsra anu kéké. ¹¹ Ilán klúklúúklúá ima əka əbəpú gyí amú owíe. Bvtetí mu Hebrifó əblító bεε, Abadon. Griiki əblító é bvtetí mu bεε, Apolion. Mú así gyí, “Ató Oyintápó.”

¹² Asvn wunhε gyankpapu lámó onó á. Anyo tráhe é ibá.

¹³ Bréá Bulu-əbəpú síésí lófvlí mu əkpe a, nonu əme ku ledalí. Iledalí tsu sika pεpe afədiε-asubwi ámu okonkí ana ámvtó Bulu ansító inu. ¹⁴ Ide əbəpú amúú eləfvlí əkpe amu bláa əbée, “Sankı abəpú ana ámúú bəklí mántá ntsu yillé Efrate onó ámu.”

¹⁵ Bulu léla amú yáí há alı bré ánfı, ofı ánfı, ətsra ánfı, eke ánfı pú dənhwíri anfı əbée, busánkı amú abvyəmə əyító ahátó yée asatə iku kule féé. ¹⁶ Bebláa mi ání isá akəpú ámu ədvduə bóbwe bliba lafanyo (200,000,000), bvdin mpənkoṣu. ¹⁷ Nowun mpənko pú amúsú adinkápú mí atowunhε amvtó, bəwa kántó atíntó. Akv klé lepe fé ogyá, akv klé lebi, akv

é klé igyi bate-nfó. Mpənkə ámu nwun igyi fé gyatá klé, ogyá múa ogyási pú atonkodu dədalí amú ənótó. **18** Alı asvn wunhe aku asa, igyi ogyá, ogyási pú atonkodu amu lədalí tsu mpənkə ámu ənó, ləmə əyítá ahátó yée asatə iku kvlə. **19** Mogyí amú ənótó nkule asvn wunhe túmi tedálí tsu. Ibv amú odútá é, tsúfē amú odú igyi fé iwə, ibv nwun, itepílan ahá.

20 Anyánkpósa amúó besian əsvlúsü, bvmowu asvn wunhe amvtə ámu fée bekiná bvmədamlí klvntə. Bvmesi əŋe laláhe múa atunkuá bapó sika pəpe, sika futútú, koóbri, abwi múa nyí aná bwé súm. Alı əŋe laláhe pú atunku anfı bvtamawun atá, bvtamanú asón, bvtamanátí. **21** Alı kén bvmədamlí klvntə sí amú tsiátá laláhe; ígyi ahámə, əkpé, atsı múa ayin asúnwa múa owi ámu é bwé ní.

10

Bulu-əbəpv Mva Əwvlú Túkúrífbi

1 Inv nelawun Bulu-əbəpv əwvnlínpú bambá əkvá otsú əsúsú. Agyinde lobomlí mv, nyankpútáa ilar mv awunso. Mv ansítá ləwankí fē owí, mv ayabi igyi fē əsatı ání ogyá bv mító. **2** Əde əwvlú túkúrífbi kvá əleteí mító. Mv gyəpi yabi iyi əpvsu, mv bına yabi é iyi əsvlúsü. **3** Ələkplón kóklukvó fē gyatá dékpouún, əpráda asienó ámu ləputí. **4** Bréá əpráda asienó ámu ləputí, mbée anwanlin asún ámúv iləblí ámu a, nonu əme bámbá tsú əsúsú. Əme amu déblí əbée, “Máwanlín asún ámúv əpráda asienó ámu iləblí ámu. Pvwa fú kpawunuto.”

5 Mvú Bulu-əbəpv amúv nowun, əliú əpv múa əsvlúsü ámu lótsu mv gyəpi ibi fvá yé əsúsú. **6** Inv əleka əhá ámúv əbu nkpa bré féeétó ámu ntam. Mvlóbwé əsú múa asi, əpv múa mító ató fée, əleblí

əbée, “Buméetrá si tsíá! ⁷ Támē bréá Bulu-əbəpv síénósí amu əbófúlí mu əkpe a, alí bré ámvtó Bulu asvn əjaínhé amvú əlehié yáí əbée, móbwé ámu ibéba móttó ní. Ibéba móttó fé alia əlebláa mu asúmpó, bugyi mu ənósó atjípó amu.”

⁸ Inv əme amvú idé mí asón bláa tsú əsúsú ámu létrá bláa mí əbée, “Yəhə əwvlú ámuvú əlafinkí ámu lé Bulu-əbəpv amvú elí əpu múa əsvlvsu ámu ibító.”

⁹ Mú sv nəyə Bulu-əbəpv amu wá mbée, əpúv əwvlvbi ámu ha mí. Múvú əlebláa mí əbée, “Hə, afwvi mú! Ibówa fú ədwé débídébí fé əkwén, támē iméékanáa fú iputó.”

¹⁰ Inv nəhə əwvlvbi ámu lé mu ibító, nəwí mú. Iləwa mí ədwé débídébí fé əkwén, támē imetepí kanáa mí iputó. ¹¹ Múvú əletrá bláa mí əbée, “Ilehián ání félablí asón ámuvú ibéba ahá féesú ámu. Ibéba əmá fée, əblí ətsan-ətsan ablípó pú awié féesú, fé alí ámuvú Bulu lalé súná fú ámu!”

11

Adansifə Abanyó Ámu

¹ Ini əma a, bəha mí oyía bvtəpúsusu ató. Múvú Bulu-əbəpv amu lébláa mí əbée, “Kvsu afvyyosusúu Bulu ətswékpa obu ámu pú afədīe-asubwi amu, afvklá inv asúmpó amu. ²⁻³ Támē másusúu nwunsinésú amu mú. Si inv tswi, tsufé Bulu lasí inv há ahá ání bvmegyí Yudafə. Alí ahá ánfi bétstsáa wúlu wankihé amvsv tsra advana-nyo (42), igyi nke əpím-əkvle lafa-anyo aduesie (1,260). Néha mí adansifə abanyó bédidá akpekpe, há amó túmi, bélblí mí asón ání nalé súná amó nke ámutó.”

⁴ Amúgyí nfə-nyí anyo pú əkandíe-nyí anyo ámuvú ilí Bulu, ogyi oyí féesú ogyípó amu ansító ní. ⁵ Ní

əku əbwé agywun ání obépilán amú á, ogyá bédalí amú ənó, hə mv mó. Alí əhá ání odekléá obépilán amú obówu ní. ⁶ Bulu adansifá ámu bvbv túmiá bétalí há nyankpv omóotswie nkéá bópvhblí Bulu asún ámu fée. Bvbv túmiá bétalí há ntsu kugyíkv bédamlí obugya. Bétalí lé asvn wunhe kugyíkv é ba əsvlósu brégyibréá bvdeklé.

⁷ Ní adansifá ánfi bəblí amú asvn tá á, əbwikítá-ata amúv ətedáli tsu ilán kluklúúklúá ıma əkato ámu əbóko amú isá, gyí amúsú, mó amú. ⁸ Amú afúli bédí amú wúlu yilé brənvsu. Bvtetí wúlu yilé ánfi bεe, “Sodom múa Egyipte.”* Inv beda amú Wíe Yesu mántá oyikpalihesu, mó ní. ⁹ Ahá bótsu abusuangyíabusuan, əblügyíəblí, əmagyíəmá pú əsvlósu ahá ətsan-ətsan féeetó ba békí afúli amú nkensá múa ifvn. Buméeha əkpa abvpula amú kúráá. ¹⁰ Bulu ənósú atóipú abanyá ánfi bawú sv ansí bégyi əsvlósu atsiápú. Bégyi nké kpənkənti, kíe aba ató, tsúfē Bulu ənósú atóipú anfi bawá amú ipian kpənkəntitó ki. ¹¹ Támē nkensá múa ifvn ámu əma a, Bulu léha ənjé lelawié amútá, belakvsú líi ayabisu. Mó sv ifú lehie kítá ahá ání bowun amú. ¹² Inv Bulu ənósú atóipú abanyá ámu bonu əme kpənkənti kv tsú əsúsú, ılebláa amú əbée, “Mlidv ba nfi!” Amú alupú ámu bulí bvde amú kíi, agyinde lotsu amú ya əsúsú. ¹³ Əsvlúv lékpunkí kpukpukpukpu ali bré ámvtó kén. Ní beye wúlu amvtó idú á, iku kvlé fée lobwie bun əsvlútə gblloo. Ahá mpím-sienó (7,000) bowu əsvlókpunkí ámvtó. Ifú lehie kítá atráhe amu. Mú sv bəwa əsúsú Bulu numnyam.

* **11:8** Wúlu yilé ánfi dá onutó gyí Yerusalem. Bəpvhkápó Sodom múa Egyipte, tsúfē amú bwəhé laláhē lelian aba.

14 Asvn wunhe nyɔɔsi latsvn, saası srí ibá á.

Okpe Sienóssi

15 Múú Bulu-ɔbəpu osienósí lófvlí mv ɔkpε. Inv ɔmε akpɔnkɔnti ləlin tsu ɔsúsú bεε, “Séi á, oyító iwiegýi lamlí anı Wíe Bulu mua Kristo, (ɔhá ání Bulu ladá mv ofúli amv) klé. Obégyi iwie bré fée!” **16** Inv ahandε advanyɔ-na ámúú bvtsie amú mbiású Bulu ansító ámu fée bobun, súm mv, **17** blí bεε, “Anı Wíe Bulu Otúmípv, adá fú ipán.

Fúlétsiá, fúbv inv bré fée.

Tsúfε fapó fú túmi kpɔnkɔnti ámu
fi fú iwiegýi ası!

18 Omá-ɔmá benya ɔbló,
bré lafvn ání fú é fénya ɔbló.

Bré lafvn ání fégyi awupó asvn.

Bré lafvn ání fóbwε yilé há fó asúmbi, bvgyi fó
ɔnósú atɔípó amv,

pú Bulu ahá ání bvtényá fú ifú,
nyebí pú ahandε fée.

Bré lafvn ání féhi ahá ání bamó ahá oyító fée.”

19 Inv befinkí Bulu ɔtswékpa kpɔnkɔnti ámúú ibu ɔsúsú ámu, bowun mv Ntam-dáka obu ámvto. Inv nyankpv lówa ibi fwı bi. Odekpie, ɔpráda dəpvtí, ɔmε ɔtsan-ɔtsan ləlin kúklukúú, ɔsvlvv lekpinkí; átsufolibiá igyi fé akwebi léhię kpá.

12

Otsı Amv Mva Bútí Amv

1 Inv osúna kpɔnkɔnti kv lédalı ɔsúsú. Nowun ɔtsı ɔkvá ɔdidi owí, mv ayabi yí ɔtsrasv. Obun owiepa, ntsrakpabi dúanyɔ ipan mvsú. **2** ɔtsı ámu

dé ɔmé, ikwíi dë mu dwiín, odekikíni, əde okitikíti
ogyo obí ámu kwíi.

³ Inv osúna bámbá letrá dalı ɔsúsú. Nowun bútí kpənkpəɔɔnkpəntı ɔkvá ɔlepę, ɔbu nwun asienó pú nsiebí dú. Owíepa asienó bun nwun asienó ámuvsu.

⁴ Ní beye ntsrakpabi féeétó aku asa á, bútí ámu lópu mu odú kiki mla iku kule, ɔlebitía mó kpá beda ɔsvlósv. ɔlü ɔtsi ámúv ɔmé dë mu dwiín ámu ansító, méni ɔtsi ámu onyá kwíi pé á, obótsu mu bi ámu mé. ⁵ ɔtsi ámu lókwíi obiyimbı ání ɔbékpa ɔmá fée owuntəlinsu. Botsu kebi ámu ya Bulu wá, yéyaí mu obíású. ⁶ Inv ɔtsi ámu lésrí yó dimbísú ɔtínéá Bulu lélá yáí há mu. Béki muvsu nké ɔpím-ɔkule lafanyɔ aduesie (1,260).*

⁷ Inv, isá leda ɔsósú. Bulu-ɔbəpu dəhen Mikael muva mu aba abəpu bəko bútí ámu muva mu aba abəpu. ⁸ Támē bútí ámu muva mu abúopu bvmetalí líi amó ɔnó, begya amó lé ɔsúsú inv. ⁹ Inv békpa bútí ámúv bvtetí mu iwə dada amó muva mu abəpu beda ɔsvlósv. Mu bvtetráa ti Bulu olupú ntéé Satan pú ɔyító ahá féeé ɔmlépú ni.

¹⁰ Inv nonu ɔmē kóklókvó ku lelin ɔsúsú. Iləblí ɔbée, “Séi gyi bréá Bulu ɔbáhó mu ahá nkpa ní!

Bulu ɔbópu mu túmi gyi iwíe.

Mu Kristo, (ɔhá ámúv Bulu ladá mu ofúli amó) é ɔbélé mu túmi ɔwan.

Tsúfē bakpá ɔhá ámúv oletsia lé anı Akristofə ilá ámu dá ɔsvlósv.

ɔbunsám méeetrá ka asón dínká anı apíosú,
anı Bulu ansító ε.

¹¹ Bapú Okúfabí amó obugya pú mu iwí adánsie ámúv

* **12:6** Nké ɔpím ɔkule lafanyɔ aduesie (1,260) ánfi igyi nfinsa múa ifvn.

begyi amu gyi mvsu.
 Buñodwe amú iwi duñidvbi,
 su buñenya amú lowu kóráá ifú.
 12 Inu su osúsú pú mliá mlíbu inu fée
 mlinya ansigyi.
 Táme osuluv mva opu,
 mlígyowí ní.
 Obunsám laba mlí wá oblássú,
 tsúfí alawun ání mu nké trá mótsó."

13 Bréá bútí ámu lówun ání bafin mu dá osulúsú á,
 olékvusú kplá gya otsi ámúv obí ámu. **14** Táme
 beha otsi ámu oyitsu kpónkpónkponti abámba
 anyo, méní obétalí fúlí sí bútí ámu yó mu otsiákpá
 dimbísú inu. Bulu obéki mvsu inu nfinsa múa ifon.[†]
15 Inu bútí ámu léfen ntsu tsunhe dálí mu onótó wólí
 otsi ámu oma, méní ibékitá mu natí. **16** Táme osuluv
 légyí otsi ámu bvale. Ntsu ámúv bútí ámu léfen
 tsu mu onótó ámu fée leme wíe osulúto. **17** Inu bútí
 ámu lénya oblo otsi ámvsu, pú mu oblo gya mu abi
 atráhesu. Amúgyí ahá ání bategyi Bulu mblasu,
 bude Yesu iwi adánsie gyí a. **18** Inu bútí ámu lési oda
 opu amu onó.[‡]

13

Mbwíkítá-ató Anyo Akv

1 Inu oma a, nowun ání obwíkítá-ató kpónkponti
 oku dédalí tsu opu amvtó obá. Obu nwun asienó
 pú nsiebí dú. Owíepa bun nsiebí ámu kugyíkusú.
 Bówanlín dá ání olékvusú líí Bulusu dínká nwun ámu
 kugyíkusú. **2** Obwi ámu gyí fé dundu, táme mu
 ayabi lomoní, mu akuti bu iswí fé osísré ayabi, mu

[†] **12:14** Nfinsa múa ifon igyi nké opim okole lafa-anyo aduesie (1,260). [‡] **12:18** Inu bu nwuló dada amu akutó: Inu nesi lí opu amu onó.

ənó é igyi fé gyatá ənó. Bútí ámu lópu mu túmi, iwíegyí pú əwvnán ku há əbwı ánfi. ³ Nowun ání əlo kpənkپənti ku idin əbwı ámu nwun asiená ámu tə kulesu. Əlo ámu lómoní, əbetalí mó mu, támē ıleta, omowu. Iləwa əyító ahá féeé wánwan, békplá buo mu. ⁴ Bosúm bótí ámu, tsúfē alapó mu túmi há əbwı ámu. Bosúm əbwı ámu é, fité bęe, “Ma lófun əbwı ánfi? Ma əbetalí líi kó mu?”

⁵ Bulu léha əbwı ámu əkpa ání əblí abususu akpənkپənti pukusu lu muvsu. Əleha mu əkpa ání əbwéé túmila kugyíkuá odekłé tsra aduana-nyo (42), igyi nfinsa múa ifon ámu. ⁶ Əbwı ámu lóbwii ənó, bli abususu pükpoí Bulu mva mu dá pú ahá ámuú bvbv əsüsü, igyi mu otsiakpá amu. ⁷ Bulu léha mu əkpa ání əkóó Bulu ahá, ogyi amúsü. Əleha mu əkpa ání ogyi iwíe abusuangyíabusuan, əblúgyíəblú, əmagyíəmá pú əsvlúsü ahá ətsan-ətsan féesü. ⁸ Əyító ahá féeé bósúm əbwı ámu. Ahá ání bùmóosum mu gyí ahá ání bəwanlín amú adá wá Okúfabí amúú bəpvhá igyi asa əyí lebelin amu nkpa əwvlútó.

⁹ Əhá ání əbu asu onúu. ¹⁰ Əhá ání ida yaí ání békítá mu ndoun isátó a, békítá mu isátó, kpá mu nátí. Ní ida yaí ání əkv obésin ədayí ənó é á, ədayí ənó obésin. Əni su Bulu ahá bvtomi, abvlu kínkín amú hógyito.

¹¹ Ənu nətrá wun əbwı əkv é lówə dalı əsvlútó. Əbu nsiebí anyo fé okúfabí, támē ələtəi fé bvtí. ¹² Əbwı ánfi líi əbwı gyankpapu amu ansító, əloyo mu agyúmá kugyíku əbwı gyankpapu amu túmitó. Əni léha əsvlúsü atsiápó féeé bosúm əbwı gyankpapu amúú əlo ledinká mu, ıleta, omowu ámu. ¹³ Əbwı nyəəsi amu lóbwę osúna akpənkپənti. Əleha ogýá

lekpa tsú əsúsú bëda, ahá fée bowun. ¹⁴ Əlopv osúna amúú əlobwé əbwı gyankpapv amv ansító ámu mlé əyító ahá əbée, bvpwéé əkpí, ogyi fée əbwı gyankpapv amúú bəwə mu ədayí iya anyo, omowu, ətráa otsie nkpa ámu. ¹⁵ Bulu léha əbwı nyəəsi anfı əkpá áni əwáa əkpí ámu ənjé, fówun ibétalí tó. Inu əkpí ámu léha əbée, bvmóo ahá áni bvmóosúm mu. ¹⁶ Əleha áni buhíe ahá fée nsu, amv gyɔpí ibisu ntée amó əsvkpi; nyebí ahande, ahiánfó múa asikafó, nkpábi múa iwi agyípó. ¹⁷ Əhaa méetalí fée tötö ntée hó tötö, nkéti ahá áni əbwı ámu nsuhíetö, igyi mu idá ntée ibi áni llí há mu idá dñ mvsu.

¹⁸ Inu léhián nyánsa, méní fétalí nú ibi ámu ası. Ibi ámu llí há əbwı gyankpapv amv, igyi oyin əkv dá. Ibi ámu gyí lafasie aduesie-sie (666).

14

Okúfabí Amv Mva Mv Ahá

¹ Inu nelawun Okúfabí amv lí Sionbusv. Ahá mpím lafakvle advana-na (144,000) bvlí mu wá. Okúfabí amv mva mu Sí idá dñ amó əsvkpi. ² Inu nonu əme ku tsú əsúsú fée ntsu lóbólá, idékpa yi, ntée əpráda déptí, ntée fée nsankuo tsətsətsə bvdeda. ³ Bvdə ilv pɔpwé ku wa owié obiá ámu, akiankpapv ana ámu pú ahande advanyɔ-na ámu ansító. Əhaa má inuá əbétalí súan ilv ámu əsvlúv anfisu, nkéti ahá mpím lafakvle advana-na (144,000) ámu Bulu lahə amv nkpa tsú əsvlúsv ámu nkvlé pé. ⁴ Alı ahá ánfí gyí ahá áni amó iwi letin, bvmeyín ətsi, bvtobuo Okúfabí amv ətínegyíətínéá ɔyó ní. Amv nwunsu ika əleka anyánkpúsa fée tötö, fée ató-abí gyankpapv há Bulu mva Okúfabí amv ni. ⁵ Bvtamawá afunu, əlala kuku é iwa amó iwi.

Bulu-abəpv Abasá Asvn Blíhé

⁶ Inv nelawun Bulu-əbəpv əkvá əna afútó, əde asvn wankláán ámúv ibu nu bré féeító amu. Əbá bəbláa əytó ahá, abusuangyiabusuan, əblúgyiəblí ablípó, əmágyiəmátó ahá pú ahá ətsan-ətsan. ⁷ Bulu-əbəpv amu líkplvn blí əbée, “Mlinya Bulu ifú, amlıwa mu numnyam, tsúfē mu asúngyibí lafvn. Mlismu mu. Mvlbwé əsó múa asi, əpv múa ntsu fée!”

⁸ Bulu-əbəpv onyəəsi é lóbuo mu, bəblí əbée, “Babilon labwíé. Wúlu yilé Babilon labwíé. Tsúfē Babilon lahá əmá-əmá banu mu mbuatə-ntá ání ıtéhá Bulu əbló təkúsú!”

⁹ Bulu-əbəpv saasi é búo amú, ədəblí əbée, “Ní əkv lósum əbwı ámu mua mu əkpı ámu, há bəpv amú nsuhietə hie mu əsvkpı ntée mu ibi nsu a, ¹⁰ alı əhá ámu obónu Bulu əbló-ntá, bümefráa mu asa betseí mu wá Bulu əbló-ewetə ní. Bulu əbəpv ogyá múa atonkodu bítí mu isu, mu abəpv wankihé pú Okúfabí amu ansító. ¹¹ Amú isubití ogyá ámu ogyási bókusú yó əsúsú bré féeító. Alı ahá ámu gyi ahá ámúv bosúm əbwı ámu pú mu əkpı, əbwı ámu nsuhietə dín amósú ámu ní. Iwl móolwií amú ekekeeké.”

¹² Inv só ilehián ání Bulu ahá bótomi líi kínkín, gyi Bulu mblasu, wá ənəkwali há Yesu ní.

¹³ Inv nonu əme kv lótsu əsúsú əbée, “Wanlin tswí fee, ‘Ansí bégyi ahá ání bówu anı Wíe agyómátó tsú séi púa!’”

Bulu Əjé ámu əbée, “Ee, ibu mótó. Ansí bégyi amú lélé. Béda əkpónú tsú amú ipian féeító, tsúfē amú bwəhé wankláán bóbuo amú.”

Bulu Asúngyi Iwl Atowunhe

¹⁴ Inv nelákı a, agyinde futútú kv ní. Əha əkvá ogyi fé Nyankpusa-Mu-Bi ámu tsie agyinde ámuvsu.

Obun sika pεpe owíepa, əde tsini kláklá ku. ¹⁵ Inv Bulu-əbəpv əkv é lédalı tsu əsósú Bulu ətswékpa inu ba. Móóv ələkplón bláa əhá ámúv otsie agyindesu ámu əbée, “Pu fú ədayí ámu tñ ató-abí, tsúfē əsulósu ató-abí lapé yé. Mó tñnbı lafvn!” ¹⁶ Mó su əhá ámúv otsie agyindesu ámu létinkí mu tsini amu, tñ əsulósu ató-abí ámu fée.

¹⁷ Bulu-əbəpv əkv é lédalı tsu əsósú Bulu ətswékpa obuto inu. Mu é əde tsini kláklá ku.

¹⁸ Móóv Bulu-əbəpv əkvá əbv túmi ogyá ámuvsu é lédalı tsu afədile-asubwi ámu ası ba. Ələkplón bláa Bulu-əbəpv amúv əde tsini ámu əbée, “Pu fú tsini amu ka wáin-abí ámu əkpıtsa, tsúfē abí ámu lapé.”

¹⁹ Mó su Bulu-əbəpv amu lótswı mu tsini amu káká əsulósu wáin-abí əkpıtsa fée, kpá wáin-abí ámu wá ətínéá bvtényímé ntsu lé móttó. Ini ilí há Bulu əblá.

²⁰ Wúlu amu mmuátse benyímé wáin-abí ámu. Obugya lédalı móttó, ıdetsvn waa fē ntsu tsvhñe. Mó ıswító bóbwe málı lafakvle adukwe (180). Mó oklú é bóbwe ayabi anu.

15

Bulu-abəpv Pú Asvn Wunhë Asienó Tráhë

¹ Inv nowun osúna bámbá kvá ıbv ifú, ıbv wánwan əsósú. Nowun ání Bulu-abəpv asienó bvdə asvn wunhë asienó ání Bulu əbəpvbítí ahá ısv asa ıklvntə bólwií mu.

² Inv nowun əpv kvá igyi fē ahvhwé, ılepē fē ogyá. Nowun ání ahá bulú mó ənó, bvdə Bulu nsankuo. Alı ahá ánfi gyí ahá ání bakó gyi əbwı gyankpapv amu mva mu əkpı ámu pó nsvhíe-ibi ámúv ilí há mu dá ámuvsu ní. ³ Bvdə Bulu osúmbi Mose mva Okúfabí amu ilv wa bée,

“Anı Wíe Otúmípv,
 fú bwéhé bv ifú, ibv wánwan.
 Fú bwéhé fée igyi ɔnəkwali, ida ɔkpa.
 Owíeá mv iwíegyí tamamó ɔnó.

⁴ Anı Wíe, ma oméenya fú ifú, wá fú numnyam?
 Tsúfē fú nkvlé lówankí.
 ɔma fée béba bosúm fú,
 tsúfē falé fú yilébwé ɔwan.”

⁵ Inı ɔma a, neki ɔsúsú, nowun ání Bulu ɔtswékpá obu, igyi tati-obu ámóó itosúná ání Bulu bv amó wá ámu ɔnó ıya. Nowun mótó ɔwankíkpá amu. ⁶ Nowun Bulu-abɔpv asienó amóó bɔpv asvn wunhe kpənkپənti asienó bá amu. Bedalı tsu ɔwankíkpá inu. Bəwa ɔhráda atadieá ilówankí, idé ogyá kpa, bɔpv sika pəpe ɔfē tsán. ⁷ Akiankpapv ana ámvtó ɔkvle léha Bulu-abɔpv asienó ámvtó okugyíkv sika blanwébi ání Buluá ɔbv inu bré féeétó ɔbló ibv mó dédédédé. ⁸ Bulu numnyam pó mv túmi léha ogyási ləbvlá Bulu ɔwankíkpá inu fée. Ohaa métalí bítiwíé mótó, yófvn bréá Bulu-abɔpv asienó ámu batséí asvn wunhe asienó ámu fée wólí ɔsvlúsv.

16

Bulu ɔbló Ablanwébi

¹ Inv nonu ɔme kpənkپənti kvá lədalı tsu Bulu ɔwankíkpá inu. Idé abɔpv asienó ámu bláa ɔbée, “Mliyə, amliyetseí Bulu ɔbló ablanwébi asienó ámu wólí ɔsvlúsv.”

² Mú sv ɔbɔpv gyankpapv lédalı tsu Bulu ɔtswékpá inu yetseí mv klé wólí ɔsvlúsv. Inv ahá ámóó ɔbwí ámu nsuhíetó idin amósú, bvde ɔkpi ámu sum ámu iwlétsitsii nlə akpənkپənti, idé amó dwiín.

3 Ḷbəpv nyəəsi létseí mu kle wá əpvtə. Ḷpv amu lémlí fē fúli obugya. Tógyítóá əbu əpv amvtə lówu.

4 Ḷbəpv sáásí létseí mu kle wá ntsu tsvnhe pó abvnkpabi fēétó. Mú fēé ilemlí obugya. **5** Inu nonuá Bulu-əbəpvá əteki ntsusv lébláa Bulu əbée, “Oo Ḷwankípáá fúbv inu bré fēé. Fú asún da əkpa ání fabítí amú isv ali. **6** Tsúfē bamó fú ənósú atəípú pó fó ahá, tséí amú obugya wólí əsvlósv. Mú sú fahá bapv obugya há amú fee, bunúu n. Inu lékanáa ha amú ní.” **7** Inu nonu əme kvá ilədalı tsu afədię-asubwi ámu ası əbée, “Ee, anı Wíe Bulu Otumípv, fú isvbítí igyi ənəkwali, ida əkpa.”

8 Mvú əbəpv náásí létseí mu kle wólí owí. Mú sv owí ənó ləwa ənlín, iləha mó idə ahá tə fē ogyá. **9** Owí ámu ilətə okugyíkv. Bulu býv túmi asvn wunhe anfi fēésú, támē bekiná bvmədamlí klvntə; pówá mu numnyam, mboún lwí bəlwí mu.

10 Onuusi létseí mu kle wólí əbwí ámu owíe obíású. Ḷbwí ámu iwíe ogyíkpá fēé iloklun. Iwíesin sv mu abúopv amu bəwí amú ədandv. **11** Támē bekiná bvmədamlí klvntə sí amú lalahé amu fēé bwé. Mboún bəlwí əsúsú Bulu, iwíesin ámúú bvdewúun amu sv.

12 Osiesi létseí mu kle wá ntsu yilé Efratetə. Ntsu ámu fēé iləkpí lé mó əbúntó. Inu lélé əkpa há awíea botsú owí ədalikpa pó amú isá akəpú bétalí tsvn ba inu. **13** Inu nowun əŋe lalahé asa akvá bvgyi fē agyóngyo, bədalı tsu bótí ámu ənótó, əbwí ámu ənótó pó ənósú atəípú ofunupv amu ənótó. **14** Əŋe lalahé anfi bvbv túmi bwé osúna akpənkپənti. Bətsvn əsvlósv awíe fēésú, méni békpa amú fēé wá abatə, béba bəkə anı Wíe Bulu Otumípv isá eke yilé ámúú igyi mu asvn ogyíké amu.

15 Anı Wíe əbée, “Ki, néba fé owikplu. Bulu obóyulá əhá ání əleda iwisu, alalá mu atadie yáí, méní əméenatí yayá, pélí méeikitá mu.”

16 Móó ənje laláhé amu békpa awié amu yéfia ətnekvá bvtetí iwu Hebrifə əblító bée, “Harmagedon.”*

17 Inv Bulu-əbəpu síénásí létséi mu kle wá afútó. Əme kóklókúv kú ledalı tsu Bulu ətswékpá iwu owié obiá ámvta əbée, “Ilatá!” **18** Inv nyankpv lówa ibi fwı bi. Odekpie, əpráda dəpvı. Əme ətsan-ətsan lelin kóklókúv, əsvlúv lekpınkí kpınkí kúá mu odu ımekóba ki tsú bréá ahá belin əyító əpá. **19** Wúlu yilé Babilontá léye asa. Awúlu yiléá ibu əyító fée ilobwiebwíe. Inv Bulu lékaín Babilon lakpan féeésu, ələpu mu əblá kpənkəpənti əwetə-ntá ámu há mu olonu. **20** Əpu nsiné əsvlúv kugyíkv lófwı, abu é fée ıleŋa. **21** Atsufolibi akpənkəpəntiá mu odwintá bóbwé fé kílo aduenu (50) lekpa tsú nwulútáasv beda ahásu. Atsufolibi amu ənó ənlín su bəlwíi Bulu.

17

Obu-əná Otsiápó Kpənkəpənti Ámu

1 Inv Bulu-abəpu abasiénó ámív abikitá ablanwébi ámvta əkvle léba bəbláa mi əbée, “Ba, ansuna fú alia bréá Bulu əbébití obu-əná otsiápó kpənkəpənti ámív otsie ntsu tsətsəatsəsu ámu isu. **2** Mua əyító awié fée bató mbua. Əyító ahá fée banu mu mbuatə-ntá bý.”

3 Inv Əjé ámu léba misu, Bulu-əbəpu amu lótsu mi ya dimbísú. Nowun ətsi əku tsie əbwılkítá-atə pəpe əkusu iwu. Əbwı ámu bu nwun asienó pú nsiebi

* **16:16** Harmagedon ası gyí, Megidobu. Bəkə isá tsətsəatsə iwu ánfisu.

idú. Bəwanlín adá ání ɬəkvsú líí Bulusv dínká mu iwi fée. ⁴ Ʌtsı ámu lówa atadieá igyi faasi ntsu múa pêpe. Ʌlówa abutó wulhe ətsan-ətsan, əde sika pêpe owebi mu gyəpitó. Akisító pú mu obu-ənátsiá ifin ləbvlá mu dédéédé. ⁵ Bəwanlín idá kva mó ası leñaín dínká mu əsvkpí bée, “Wúlu yílé Babilon, obu-əná atsiápú fée oyín. Ʌsvlúsü akisító fée owíe.” ⁶ Nowun ání Ʌtsı ámu lanu Bulu ahá obugya bú. Ahá ánfi bəmə Yesu iwi adánsiegýi svní.

Bréá nowun mu a, ənó lobwie mí. ⁷ Móó Bulubəpü amu léfíté mí əbée, “Ntogyi ənó labwíe fú al? Néle asvn ɳaínhéá ibu Ʌtsı ámu mva əbwılkítá-ató amúú əbu nwun asienó múa nsiebí dú ámu ası súná fú. ⁸ Ʌbwı ámuú fowun amu latsiá ki. Ʌtráa əma inu séi, əbelaba. Táme imóówa əpá əbédalı tsu ilán kluklúúklú ámuú imá əka ámu tó yó əhikpá. Ʌsvlúsü atsiápú amúú Bulu mówanlín amú adá wá nkpa əwvló ámu tó tsú bréá oyí lefi ası ámu ənó bóbwie amu, tsúfē bowun ání əbwı ámuú oletsiá, Ʌtráa əma inu ámu lalá bá.

⁹ “Iní léhián nyánsa ání bópvnú mó ası. Nwun asienó ámu igyi abu asienó* ání Ʌtsı ámu dé iwíe gyí móssú. ¹⁰ Nwun asienó ámu llú há awíe asienó é. Abanú bawú bətsvn, osiesi tsíe obíású séi á. Osienósí mókónyá ba. Ʌbá á, bré kplobí ku pé obétsiá. ¹¹ Owíe okwesi gyí əbwı ámuú oletsiá, Ʌtráa əma inu séi ámu. Abasiénó ámu tó əkvle ogyi. Mu é əbéhí fée mu aba ámu.

¹² “Nsiebí dú ámuú fowun amu igyi awíe idú ání bvməkónyá tsíá obíású. Táme bέyaí amú mbíású amú iwíe ogyíkpá. Amúa əbwı ámu bégyi iwíe bré itinbí. ¹³ Amú fée bóbwę agywün kule, pú amú túmi

* **17:9** Abu asienó ánfi sv Roma wúlu idin ní.

há əbwı́ ámu. ¹⁴ Amúa əbwı́ ámu bókə Okúfabi amu, támę Okúfabi amu obégyi amúsú, tsúfē mungyí asító ɔní pú awiéto Owíe nı. Mu abúopu gyí ahá ámu Bulu latí amú, lé amú, bubu ənəkwalı́ há mu amu.”

¹⁵ Inv Bulu-əbəpu amu lébláa mi əbée, “Ntsu tsatsaotsa ámu fowun ání obu-ənó otsiápó ámu tsie móssú ámu ilí há əmá-əmá pú əblí ətsan-ətsantə ahá. ¹⁶ Nsiebí dú ámu fowun əbwı́ ámu nwunsu ámu é ilí há awié idú ání mua amónyə bégyi iwíe. Amú fée bólü obu-ənó otsiápó ámu, swí mu ató fée, lé mu yayá, wí mu aye, wá tráhe ogyá, ibóhə plíplíplíplí. ¹⁷ Tsúfē Bulu lópu agywı́un ánfi wá amú fée nwunto, ménı bóbwe mu apé. Amú fée bópu amú túmi há əbwı́ ámu, yófun bréá Bulu asún ámu fée ibéba móttó.”

¹⁸ Inv Bulu-əbəpu amu létrá bláa mi əbée, “Otsi ámu fowun atowunhe amvtə ámu gyí wúlu yíléá idé əsulúsu awié féesú gyí nı.”

18

Babilon Bwie

¹ Inı əma a, netrá wun Bulu-əbəpu əku é dékplí tsú əsúsú əbá. Obu túmi kpənkənti. Mu numnyam dewankí wólí əsulúsu. ² Ələkplón kóklükú əbée, “Babilon labwíé! Wúlu yílé Babilon labwíé! Ilamlí əŋe laláhe ətsan-ətsan fée onjaínkpá. Ilabwé isia há mbubwi laláhe pú mbwı́kítá-atə laláhe fée. ³ Tsúfē alapó mu mbuatə-ntá ámu dá əmá-əmá fée ənó. Mua ɔyító awié fée bató mbua. Ibía agyípó fée banyá iwi tsú nkpa ámu olegyi amvtə.”

⁴ Inv nelanú əme ku tsú əsúsú əbée,
“Mí abí, mlile iwi le mvto!
Mlumáwa ibi mu lakpan amvtə,

méní mu asvn wunhe amv kv méeba mlisv.

⁵ Tsúfē mu lakpan lawo nwvlótáa.

Mú sv Bulu lakáin mósú.

⁶ Pv mu lalahéá alapógyí fv ahá ka mu ikó.

Pv mu bwéhé ka mu ikó tsenyə-tsesa.

Olópu nta kpekplé há ahá bonu.

Mú sv pu móá ibu onlin dvn mó aku anyo ha mu onu.

⁷ Alagyí ədwé laláhē, tsú iwí dvbi.

Mú sv pu iwiesin móá asvn wunhe ka mu ikó séi.

Ətbláa mu iwí əbée,

‘Owíe tsihé ngyi, ntsie mí obiású.

Megyí əsvrapu ngyi, mmóəwa nwé ekekeeké!’

⁸ Mú sv asvn wunheá igyi akón, isú pú lowu bótuv mu ekewóle pé.

Bówa mu ogyá, əbóhó plíplíplíplí,

tsúfē Otúmípu ani Wíe Bulu gyí. Muédé mu isu bití.”

⁹ Əsvlósv awié amóó móa amónyo bətə mbva, begyi ədwé laláhē amv bówun mu ogyási, su kpisíi.

¹⁰ Mó ipian ámóó odewúun amv ibówa amó ifú. Mó sv bélíi tsútsúútsú blí bée, “Gyowí ní! Babilon gyowí ní! Wúlu kpənkpəənkpənti, nkálí sv Bulu labítí fó isu ətsawvle pé ali?”

¹¹ Gyító bíá agyípú bósu, gyi awírehó, tsúfē əhaa trá əma invá əbóhó amó ató fehé. ¹² Mvlétsiá hó sika pəpe pú sika futútú ató, abwi wankláán pú abutó wvlíhē, əhráda, ago, sríki atati pú atati pəpe, nyíá ibu əfan, atóá bəpü súrvfó-isé bwé, móá bəpü nyíá ibu ibiá sré, pú móá bəpü kəóbri móá dátə pú abwiá ihíé bə akílə aná féé bwé tsətsəətsə tsú amó wá. ¹³ Oletsiá hó amó pípri, əhién, ohuam, apusé, ntá, olif-nfə, nfúó wankláán, ayó, nnantswie, akúfa, mpənko,

akeké, tsíá hó ahá nkpábi kúráá.* **14** Bósu blí bëe, “Ntobi ámúú futekle amv fée ladáli fú ibi. Ató ámúú fútöpwá bite ámu fée lahóli fv. Fuméetrá wun mó ekekeeké!” **15** Bíá agyípó amúú batsvn mvsu nyá iwi ámu fée bélí ifúntó, tsúfé bvde ifú nya ání bówun mu iwiásin ámu odu. Békí mu ipian ámu, su gyi awírehó! **16** Béblí bëe, “Gyowí ní! Wúlu yilé, gyowí ní! Tekí fhíé fvbu akíle. Atati fútútú móá pépe pú ago futedídá. Sika pépe ató móá abutóá idé ogyá kpa srasrasra fútawá. **17** Atonyahé tsotsaotsa ánfí fée lahóli fv ətsáwvle pé!”

Ntsusv-yibi akanpó, mó ahande pú móttó agyúmá ayopó pú ibiá agyípó fée bówa ifó mu wá. **18** Ní bowun mu ogyási amv a, bósvrá okitikíti bëe, “Wúlu momv lófvn wúlu ánfí oyító fée?” **19** Békpa isi wá nwuntsó, gyi awírehó, blí bëe, “Gyowí ní. Wúlu yilé, gyowí ní! Fú nyató aní ntsusv ayibi awié fée anlanyá iwi tsú. Fú iwiásu ató fée lahí ətsáwvle pé!”

20 Osúsú atsiápó fée, mlinya ansigyí. Bulu ahá, mu sumbí ayopó pú mu onósú atsiápó fée, mlinya ansigyí. Tsúfé Bulu lagyi mu asón, bíti mu isv, itó ámúú alapógyí mli ámu sv.

21 Inv Bulu-əbópv əwvnlpó əkv lótsu ibwi kpənkənti kv, tswi wa əputó. Múú əleblí əbées, “Alí Bulu əbópv əblá bwíé wúlu yilé Babilon, əhaa méetrá wun mó ekekeeké ní. **22** Əhaa méetrá nu əsankuo adapó, ilv awapó, əténte afvlípó pú ikpé afvlípó nka wúlu amvtó ekekeeké. Ibi onó agyúmá kvkvukv é əméetrá tsiá inv. Buméetrá kwé nfúó inv ekekeeké. **23** Əkandíé kvkv méetrá wankí wólí inv, əhaa é əméetrá nu okúlu móá əká pəpwə əme inv ekekeeké. Tsúfé tekí mu ibiá agyípó gyí aha

* **18:13** ahá nkpábi ntéé anyánkpúsa-oyí móá akláa.

kpoenkpoenti oyító ní. Alapú mu atóla mlé oyító ahá fée, há bafwí!

24 “Babilon brənvsu Bulu ənású atóipú amu obugya ibun. Mulómə Bulu ahá oyító fée ní.”

19

1 Iní fée əma a, nonu əme kvá igyi fé ədəm ání budekplón kúklókúú əsúsú. Budəblí bəe, “Halelúia!* Anı Bulu təhə ahá nkpa. Mu nkule bùu túmi múa numnyam, **2** tsúfē mu isubití igyi ənəkwali, ida əkpa. Alabítí okipú kpənkpoənkpoenti ámúú ələpu mu obu-əná tsiá yíntá oyító ámu tsu, alafíté mu asúmpú obugya tsú mu wá.” **3** Butráa budekplón kúklókúú bəe, “Halelúia! Wúlu amu ogyási lakósú yó əsúsú bré féeétá!” **4** Inv ahande advanyo-na ámu pú akiankpapu ana ámu bemlí bun súm Bulu ámúú otsie owié obiá ámuvsu, blí bəe, “Amen! Halelúia!”

Okúfabí Amu Əká Otsiáke

5 Inv əme kv lelin tsú owié obiá ámu to əbée, “Mli Bulu asúmpúá mlitenyá mu ifú, nyebí ahande fée, mlikanfu anı Bulu ámu!” **6** Mú əma a, əme tsətsəətsə lelin, fé ntsu bóláhē détsúvən waa, ntéé əpráda dəpvtí kúklókúú əbée, “Halelúia! Anı Wíe Bulu Otumípu amu dē iwíe gyí. **7** Mliha anya ansigyí, iwí isankí anı, awa mu numnyam! Tsúfē Okúfabí amu əká otsiáke lafvn. Mu ka ámu lahíhíe iwí tá.” **8** Beha mu əkpa bəe, əwáá əhráda atadieá iləwankí, idə ogyá kpa. (Əhráda atadie ánfı ilí há Bulu ahá yilébwə.)

9 Múú Bulu-əbəpu amu lébláa mi əbée, “Wanlin fee, ‘Bulu layúlá ahá ání alatí Okúfabí amu əkátsiá nke

* **19:1** Halelúia igyi Hebrifə əblí. Mú ası gyí, Kanfə anı Wíe Bulu!

ámvu ası.’ ” Mvú əletrá bla mı əbée, “Asún ánfı igyi ənəkwali, Bulu wá itsú.”

10 Inv nemlí bun mv ayabito, mbée ansum mv, támę əlebláa mı əbée, “Mábwe! Tsúfē Bulu osúmbi ngyi fé fúa fú apió ámuvú mlidé Yesu iwi adánsie gyí amu. Sum Bulu nkule pé!

“Tsúfē ahá ámuvú bvde Yesu iwi adánsie gyí amu bvbv Bulu ənósú asúnblí ənjé.”†

Əpənkə Futútusú Ədinkápó

11 Inv móá nówun a, əsúsú lafinkí. Neláki a, əpənkə futútú əku líí á! Mvsu ədinkápó amu idá gyí, “Yilé Əbwepú pú Ənəkwaliwu.” Otegyi asún, ətəkó ısa é ənəkwaliwu. **12** Mv ansibi aklambi igyi fé ogya plenplen. Owíepa tsətsəətsə ibun mv nwun. Əbv dá kva bəwanlín dínká mvsu, əhaa méyín mó tsia mvto. **13** Ələwa ligá ání bəwa mó obugyato. Mv idá gyí, “Bulu Asón.” **14** Əsúsú ısa akəpó bvduñ mpənkə futútusú. Bəwa əhráda atadıesá ıləwankí, ıde ogyá kpa bvbuo mv. **15** Ədayí iya anyə kláklááklá kv lədalı tsu mv ənó. Mv əbópvsáín əmá-əmá bun nı. Əbópu owuntəlin kpá amu. Bulu Otúmípu amu əblé kpənkəpənti ámu əbópvnýimé amu fé aliaá bvtényímé wáin-abí. **16** Idá ání bəwanlín dínká əhá ámuvú ədün əpənkə futútú ámu atadıesu pú mv obiánsú gyí, “Asító Əsí, Awíletə Owíe.”

17 Inv nowun Bulu-əbəpu əku líí owítá. Ələkplón kpolí mbubwi ání buna afútó fée əbée, “Mliba! Mlibefia Bulu əpónó kpənkəpənti ámuvú alatswi ha mlı ámu ası! **18** Ménı mlégyi awíe, ısa ənó alüpú, ısa akəpó akinkín, mpənkəsu adinkápó pú amu

† **19:10** Ntée Ənəkwali amuvú Yesu lébele əwan ámu téhá ahá bvtetálí blí Bulu asón ámu nı.

mpənkə, oyítá ahá, iwi agyípú, nkpábi, nyebí pú ahande fée aye."

19 Inv nowun ání əbwikítá-atə amu mva əsvlúsú awié pú amú isá akəpú fée bekpa aba bəyókə əpənkə futútúsú ədinkápú amu mva mu isá akəpú. **20** Támē begyi əbwikítá-atə amusv, bəkitá mva mu ənású ətəipú amúv ətəbwé osúna akpənkənti mu idátó ámu. Ofúla amu ələpvumlé ahá ámúv əbwikítá-atə amu nsuhíetə dín amúsú, bvtosúm əkpi ámúv bəpwə lian əbwı ámu ni. Botswi əbwı ámu mva mu ənású ətəipú amu wá ogyá paati kpənkəntiá ogyá múa atonkodu ihié detsii mútə. **21** Əpənkəsu ədinkápú amu lópu ədayí iya anyə ámúv ilədalı tsu mu ənó ámu mó isá akəpú atráhe amu fée. Mbubwi amu begyi amú aye plíplíplíplí.

20

Bəwa Əbənsám Ikan Nfi Əpím

1 Inv nowun ání Bulu-əbəpv əku lékplí tsú əsúsú. Əde ilán klúklúúklúá ıma əka sáafı pú ikan kpənkənti kv. **2** Əlekítá bútí, ogyi iwə dada amúv bvtetí mu Əbənsám ntéé Satan amu, ələwa mu ikan nfi əpím-əkvle. **3** Əlotswi mu wá ilán klúklúúklú ámu tə, fin mū, wá mū ənó sáafi, méni Əbənsám méetrá talí mlé əmá-əmá ámu. Nfi əpím ámu əma asa bélé mu kpalobi.

4 Mó əma a, nowun awié-mbiá kv. Ahá ámúv bahá amú əkpa ání bégyi asón ámu bvtie mósú. Nowun aha akvə əkláa. Amúgyí ahá ání betin amu Yesu iwi adánsiegýi pú Bulu asón əkanda sú ni. Amú kén gyí ahá ámúv bvmotsulá súm əbwikítá-atə amu ntéé mu əkpi ámu, bvmotsulá abvpv mu nsuhíetə dinka amú əsvkpi ntéé amú ibasv ni. Bulu léha amú

betsinkí, amúa Kristo begyi iwíe nfi ɔpím-ɔkvle amvto. ⁵ Amú Bulu légyankpá kúsúa tsú afúlitoní. (Awupú atráhe bvméetsinkí, nkéti nfi ɔpím ámu ɬatsvn.) ⁶ Bulu lóyulá mu aha agyankpapu amúv ɬakusúa tsu afúlito amu. Amú mó á, lowu nyɔəsí amu ume amúsú túmi. Bóbwε igyí ahapú há Bulu muva Kristo, muva amónyo bégyi iwíe nfi ɔpím-ɔkvle amu.

Satansv Gyí

⁷ Nfi ɔpím ámu ɔma a, bélé Satan obu. ⁸ ɔbédalı yémlé ɔmá-ɔmá ání buvu ɔyí afvnka ana, igyi Gog muva Magog amu, ménı ɔbékpa ahá tsətsəotsəá buma ɬklátó buo iwí ya isá. ⁹ Nowun ání benatí tsvn ɔjító fée, káfia Bulu ahá pú amú wúlu yiléá Bulu tekle, támē ogyá ɬekpa tsú ɔsúsú behi amú akɔpú fée plíplíplíplí. ¹⁰ Inv bətswı ɔbvnksam ámuv ɔlemlé amú ámu wá obun ání ogyá muva atonkodu detsií mótó plenplenplento. Muva ɔbwikítá-ató amu pú mu ɔnósú atɔipú afunupu amu bétsiá iwiosintó ɔpa onyé bré féeító.

Asóngyi Tráhe

¹¹ Inv nowun owíe obíá futútú kpənkپəntı kvá ɔkv tsie mósú. Nwulótáa múa ɔsulúu besrí sí mu, támē bumenya ɔŋaínkpá. ¹² Nowun awupú, nyebí ahande bulí owíe obíá ámu ansító. Bobwií nwulótó tswi. Bobwií nkpa ɔwulú ámu étó tswi. Inv bəpu tásá nwulú ámu ɬeblí tsú awupú ámu bwəhé iwí gyí amú asún. ¹³ ɔpu lélé awupúá buvu mvto ba. Lowu muva afúlito é bélé amúa buvu amútó ba. Bulu légyi okugyíøku asún mu bwəhé ɔnó. ¹⁴ Inv bətswı lowu muva afúlito fée wá ogyá ání itamadunto. Iní gyí

lowu nyɔɔsi ni. ¹⁵ Bətswi əhagyíha ání bwmowun mu idá nkpa əwulú ámvtó é wá ogyá ámvtó.

21

耶穌福音書

¹ Inv nowun əsúsú múa əsvlúv pəpwə, tsúfé əsúsú múa əsvlúv gyankpapu amu itráa ma inu. Ḍpu é itráa ma inu. ² Múú nowun wúlu wankihé, igyi Yerusalem pəpwə amu, ideo kplí tsú Bulu wá əsúsú ibá. Bulu léhihíe mó fé ətsiá bawá mu ató wan-kláán, oyéfia mu kulu. ³ Nonu əmə kpnkpn̄ti kvá ɻelün tsu owie obiá ámu ası əbée, “Kí! Séi mó á, Bulu otsiákpá laba anyánkpásató. Obétsiá amútó, bōbwə mu ahá. Mu onutó obétsiá amútó, əbōbwə amú Bulu. ⁴ Obétsitsíi amú ntsú fée. Lowu ntéé isú ntéé ipian ntéé asvn wunhe kkvú é iméetrá tsiá, tsúfé ató dada amu fée ilatsvn.”

⁵ Múú owie obiású otsiápó amu léblí əbée, “Kí, nde tógyító bwə pōpwə.” Múú ɻelabláa mi əbée, “Wanlin asvn ánfi tswi, tsúfé mó fée ibu mótó, igyi ənəkwali.”

⁶ Múú əletrá bla mi əbée “Nabwé mó fée tá. Mígyí Alfa múa Omega, Ogyankpapu múa Ḍtráhe. Néha əhá ání əmewvíl de mu nkpa-ntsú, əmēeka mó ikó.

⁷ Nópv oyúla anfi há əhá ání olegyi isv. Nóbwe mu Bulu, mu é əbōbwə mí bí. ⁸ Támə afúpúá beyinkí mí əma, ahá ání bwməhó mi gyi, mbusuo abəpú, ahá aməpú, mbua atəpú, ató alapú, ikpí atswépú pú afunupú fée otsiákpá gyí ogyá paati kpnkpn̄ti, ogyá múa atonkodu ihíe detsií mótó. Ini gyí lowu nyɔɔsi amu ni.”

耶路撒冷福音書

⁹ Inv Bulu-abəpú abasiénó ámúó bvdə ablanwé asienó ámúú asvn wunhe asienó tráhe ibó mó

ámvtə əkvle léba bəbláa mì əbée, “Ba, ansuna fó ətsiá Okúfabí amu əbá betsia.” ¹⁰ Inu əlekpa mí Əhétó ya ibu fúahé kpənkpəənkpənti kvsu, olosuná mí Yerusalem wúlu wankihéá ıdekplí tsú əsüsú Bulu wá ibá. ¹¹ Bulu numnyam dəwankí wólí wúlu ámvsu, ihié dəwankí hónánááná fé atsufolibi, ıde ogyá kpa fé ahvhwéá mó ansító ləwankí. ¹² Bəpwé buntii trihé fúahé ku bómlí mó, ibu aklvn akpənkpənti dúanyo. Bulu-abəpu dúanyo bvde aklvn ámu ənó gyo. Bəwanlín Israel abusuan dúanyo ámu adá dínká aklvn amvsu ıkvle-kvle. ¹³ Aklvn asa bu owí ədalikpa. Asa bu owí əkpliwékpá, asa bu əsüsú, asa é bu ayası. ¹⁴ Beyi buntii amu dínká abwi yiléyillé dúanyosu. Bəwanlín Okúfabí amu sumbí ayəpú amu adá dínká abwi ámvsu ıkvle-kvle. ¹⁵ Bulu-əbəpu amvú əde mí asún bláa amu dé sika pəpe oyía bvəpúsusu atá. Əbəpususu wúlu amu, mó abuntii pó aklvn ání ilobomlí mó fée. ¹⁶ Wúlu amu swító pó mó teító fée igyi kékéé. Bréá olosusúu mó á, mó swító, mó teító pó mó fvátó fée igyi málí əpím-əkvle lafana (1,400). ¹⁷ Inu olosusúu buntii amu trító é. Igyi ayabi lafanyo múa dúasie (216), nyankpusa atosusuhé ənó. ¹⁸ Abwiá igyi fé ahvhwé bəpəpwé abuntii amu. Bəpu sika pəpeá tətə məfráa mó, igyi fé gláasi pwé wúlu amu. ¹⁹ Bəpu abwiá ibu bia ətsan-ətsan dúanyo wá abuntii amu ntswiasi. Abwi ámu adá gyí, yaspa, safiri, agate, emerad. ²⁰ Onik, kanelia, krisolit, beril, topas, krisopas, yasint pó ametiste. ²¹ Abutó wulhé fútútú wankláán dúanyo bəpəbwé aklvn amu. Iklvn amu kugyíkvu igyi butobi fútútú kvle. Sika pəpeá tətə məfráa mó, igyi fé gláasi

bəpwá abrənu wúlu amvtə. Fétalí kí tsvn mójtó.

²² Mmowun Bulu ətswékpa kuku wúlu amvtə, tsúfē Bulu Otúmípv amv mva Okúfabí amv gyí Bulu ətswékpa inu. ²³ Wúlu amv imehián owí ntéé ətsra wankí mójtó, tsúfē Bulu numnyam təwánkí há mū, Okúfabí amv é gyí mū əkandíe. ²⁴ Əmá-əmá bénatí wúlu amv wankító. Əyító awié é bópv amv numnyam ba mójtó. ²⁵ Buméefin mū əná aklvn, tsúfē oklún ma inu. ²⁶ Əmá féeé bópv amv numnyam pō amv obú ba mó. ²⁷ Tógyítóá mū iwi metin, mbusuo abəpó ntéé afunupv bwmóowie wúlu amvtə, nkéti ahá ámív bəwanlín amv adá wá Okúfabí amv nkpa əwólótó amv nkvlé.

22

Nkpa-ntsü Tsvnhé

¹ Inu Bulu-əbəpv amv losuná mí nkpa-ntsü ámív uləwankí fé ahvhwé ámv. Idetsvñn tsu Bulu mva Okúfabí amv owié obiá ámvtə. ² Ntsü ámv ina brənu yileá ida wúlu amv nsiné. Nkpa-oyí ilú ntsü ámv agbemgbe anyə ámvsu, itoswíe abí ətsan-ətsan ətsragyítsra. Itoswíe tsé dúanyə ofi əkvletə. Mú afitáá é igyi afá há əmá féeétó ahá. ³ Tógyítóá Bulu lalwíí mū méetsiá wúlu amvtə.

Mboún Bulu mva Okúfabí amv owié obiá obétsiá inu, mu asúmpó bósuum mu. ⁴ Bówun mu ansító, mu idá é bédinká amv əsvkpı. ⁵ Owí méetrá ta inu ekekéeké. Buméetrá hián əkandíe ntéé owí, tsúfē anı Wíe Bulu əbwankí wúli amvssú. Bégyi iwíe bré féeé.

Yesu Ibá

⁶ Inu Bulu-əbəpv amv lébláa mi əbée, “Asún ánfi bv mójtó, igyi ənəkwali. Anı Wíe Bulu téél téál ibéba

suná mu ənósú atəípú. Mwláwá mu əbəpv əbée, əbélé tóá ɬéba nke ánfítə suna mu asúmpú.”

7 “Kí! Imó̄wa əpá néba! ɬwuló ánfítə asón béra mótó. Mú sv Bulu obóyulá ahá ání olegyi mū féesú!”

8 Mí Yohane lónu asón ánfí, nowun mū fée. Bréá nonu asón ánfí, nowun ató ámu é á, nemlí bun Bulu-əbəpv amóó əlele mó suná mí ámu ayabito, mbée ansum mu. **9** Táme əletrá bláa mí əbée, “Mábwé! Tsúfē Bulu osúmbi ngyi fē fú apíó Bulu ənósú atəípú, pú ahá ámuú bégyi asón ámuú bəwanlín wá əwuló ánfítə ámuvsu. Sum Bulu nkule!” **10** Móó əlebláa mí əbée, “Mápv atə lesúnáhé anfi ɻáin, tsúfē mū bábilafvn ta. **11** Ha lalahé əbwepú əyo mu lalahébwesu. Ifintə otsiápó otsia mu ifintə, yilé əbwepú é akita mu yilébweto. ɬhá ání əbée, mópv mu iwi há Bulu osíi mu iwi ha Bulu.”

12 Inv Yesu lébláa mí əbée, “Kí, imó̄wa əpá néba! Nebá ɬkə əkakpá. Néka əhagyíøha ɬkə mu bwéhé ənó. **13** Mígyí Alfa múa Omega. Ogyankpapv mua ɬtráhe, asi Otsuápü pú ənó ɬməpó.

14 “Bulu obóyulá ahá ání bvde amú atadié fwı, méni bétalí nyá əkpa tsvn wúlu yilé ámuú ɬbá ámu ənó wíe mótó yégyi nkpa-oyí ámu abí. **15** Akíai obésin ɬban ámu əma. Amú gyí; ató alapú, mbva atapú, ahá aməpú, ɬkpı atswépv pú ahá ání bvtekle afunu, bvtowá mó é fée.

16 “Mí Yesu láwá mí əbəpv mbée, əbá bəbláa fv asón ánfí, afvpvbla Akristofə əpasua ámu fée. Mígyí Owíe Dawid mu na, mu ató ogyípú pú Bake ɬtsrakpabi wankihé amu ni.”

17 Inv Bulu ɬhá ámu pú əká pəpwə amu bəblí bęe, “Ba!”

Əhagyíøha ání onú asón ánfí əblí əbée, “Ba!”

Ohagyíoha ání əmewólı də mu əbá. Ohagyíoha ání odekłé əbá, Bulu okie mu nkpa-ntsú ámu.

Itráhe

18 Mí Yohane, nde əhagyíoha əlá da kpákpáákpá. Mbéε, ní əkvu lónu ato ləsúnáhé əwulú ánfítə asún, ələpu ku tsía mótó á, Bulu é əbéha asun wunheá ibu əwulú ánfítə ibéba muvu. **19** Ní əkvu é léle təku tsú əwulú ánfítə á, mórmú Bulu é əbélé mu ogýikpá ání ibu nkpa-oyí ámu pú wúlu wankíhé amúvú nəwanlín mó iwi asún wá əwulú ánfítə ámvtó.

20 Ohá ámúvú əde ntobi ánfi iwi adánsiε gyí ənəkwaliṣu ámu əbéε, “Ee! Imóəwa əpá néba!”

Amen! Owíe Yesu, ba!

21 Anı Wíe Yesu ogýili Bulu ahá bvalε!

**Bulu ntam pɔpwɛ; Nkonya
New Testament in Nkonya (GH:nko:Nkonya)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Nkonya)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nkonya

nko

Ghana

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nkonya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

2014-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

2c5882f1-9b2d-5f5e-bf4f-7030fc58727b